

AT DAMGALARI

Doç. Dr. Şükrü ELÇİN

Sürü besliyen halklar mallarının tanınması ve başka sürülere karışarak ihtilâflara yol açmaması için bir takım şekiller kullanmışlardır. Bu şekillerden hayvanların kulaklarına yapılanlarına "in, en", sağrılarında vurulanlarına "damga" denir.

Türklerde damga ananesi çok eskidir. Bu konu ile uğraşan ilim adamları, bu şekillerin menşecini Kök Türk alfabesinde, Oğuz boyları ile Altın Ordu ve Kırım Hanlarının damgalarında aramışlar ve Lâtin harflerine benzeyişler tesbit etmişlerdir (1).

Gerçekten at sürüleri besliyenler eski şekilleri muhafaza etmekle beraber Lâtin harflerinin kabulünden sonra Anadolu'da mallarına ve hususiyle atlarına adlarının harflerinden bazılarını vurmuşlardır (2).

Biz, bu konuda çalışacaklara faydalı olur ümidiyle tesbit ettiğimiz bazı şekilleri sunuyoruz:

¹ Rıza Nur, Sinop'ta at damgaları, Konya dergisi, Sayı: 36, S. 13, 1941.

² Ali Rıza Yalçın, Anadolu'da Türk Damgaları, 1943, Naci Kum, Selçuk Yapılarında Enteresan Damgalar, Belediyeler Dergisi, Sayı: V.

Kars-Porsuklu :	^ * * 0
Sarıkamış :	∩ ≡
Sarıkamış-Divik :	A M X 0
Erzurum-Vartanıt :	∥ ^ * ⊙
Ardahan :	O N M C E L
Poshof :	C B U Z ≡ V
Yusufeli :	U ∩
Savşat :	≡ O M
Savşat-Atalar :	≡ O C M
Artrin-Ardanuş-	
Gevacık :	X V 4
Kars-Göle-Zaut :	He N Y K M A